

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Економіко-гуманітарний інститут, гуманітарний факультет

(повне найменування інституту, назва факультету)

Кафедра міжнародних економічних відносин

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА ДИПЛОМНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**на тему: «Зона вільної торгівлі як засіб поглиблення
інтеграційних зв'язків між Канадою та Україною »**

Виконала

студентка 6 курсу, групи ГФ-213м

спеціальності 292 «Міжнародні

економічні відносини», ОПП

«Міжнародний бізнес»

(код і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Водоп'янова Є.О.

(прізвище та ініціали студента)

Керівник Прушківська Е.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Бекренєва О.С.

(прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя
2018 рік

РЕФЕРАТ

КДМР: 128 с., 2 рис., 9 табл., 12 формул, 87 джерел, 2 додатки.

Мета роботи – виявлення теоретичних аспектів інтеграційних зв'язків між Україною та Канадою задля розробки перспектив розвитку нових інтеграційних процесів.

Об'єкт дослідження – зона вільної торгівлі як форма інтеграційних об'єднань у сфері міжнародних економічних відносин.

Предмет дослідження – формування інтеграційних зв'язків між Україною та Канадою в межах зони вільної торгівлі.

Методи дослідження – аналізу, синтезу, порівняльного аналізу, генетичний, структурно-функціональний, економіко-статистичний, графічний і табличний, маркетинговий - SWOT - аналіз.

Анотація. У магістерській роботі досліджено теоретико-методологічні засади формування та функціонування зон вільної торгівлі. Здійснено структурний аналіз економічної співпраці України та Канади. Виявлено переваги та загрози вільної торгівлі для країн. Охарактеризовані основні інвестиційні проекти між країнами, які досліджувались. Обґрунтовано необхідність удосконалення механізму державної підтримки інтеграційних процесів в Україні. Розроблені рекомендації щодо поглиблення зв'язків між Україною та Канадою.

ЗОНА ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ, ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, ІНТЕГРАЦІЯ,
ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ, СПІВРОБІТНИЦТВО, ЕКСПОРТ,
ГЛОБАЛЬНА ТОРГОВЕЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ

Аннотация. В магистерской работе исследованы теоретико-методологические основы формирования и функционирования зон свободной торговли. Осуществлен структурный анализ экономического сотрудничества

Украины и Канады. Выявлены преимущества и угрозы свободной торговли для стран. Охарактеризованы основные инвестиционные проекты между странами, которые исследовались. Обоснована необходимость совершенствования механизма государственной поддержки интеграционных процессов в Украине. Разработаны рекомендации по углублению связей между Украиной и Канадой.

ЗОНА СВОБОДНОЙ ТОРГОВЛИ, ГЛОБАЛИЗАЦИЯ, ИНТЕГРАЦИЯ,
ДВУСТОРОННИЕ ОТНОШЕНИЯ, СОТРУДНИЧЕСТВО, ЭКСПОРТ,
ГЛОБАЛЬНАЯ ТОРГОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ

Abstract. Master thesis examines theoretical and methodological principles of formation and functioning of free trade zones. Structural analysis of economic cooperation between Ukraine and Canada is featured. The advantages and threats of free trade for the countries are revealed. The main investment projects between the investigated countries are described. The necessity of improving the mechanism of state support of integration processes in Ukraine is substantiated. Recommendations on deepening ties between Ukraine and Canada are developed.

FREE TRADE ZONE, GLOBALIZATION, INTEGRATION, BILATERAL
RELATIONS, COOPERATION, EXPORT, GLOBAL TRADE INTEGRATION

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу	2
Реферат	4
Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів	8
Вступ.....	9
1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОН ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ	12
1.1 Теоретичні та практичні засади формування зон вільної торгівлі	12
1.2 Сутність зон вільної торгівлі як передумови поглиблення економічної інтеграції.....	22
1.3 Види та особливості функціонування зон вільної торгівлі.....	32
2 АНАЛІЗ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗВ'ЯЗКІВ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КАНАДОЮ...	43
2.1 Структурний аналіз економічної співпраці України та Канади	43
2.2 Переваги та загрози вільної торгівлі між Україною й Канадою	55
2.3 Характеристика основних інвестиційних проектів між Україною та Канадою	63
3 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КАНАДОЮ	76
3.1 Механізм державної підтримки інтеграційних процесів між Україною та Канадою	76
3.2 Довгострокові прямі ефекти зони вільної торгівлі для України.....	89
4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ	97
4.1 Аналіз потенційних небезпек	97
4.2 Заходи по забезпеченню безпеки.....	99
4.3 Заходи з виробничої санітарії та гігієни праці.....	102
4.4 Заходи з пожежної безпеки	108
4.5 Заходи по забезпеченню безпеки у надзвичайних ситуаціях	110
Висновки.....	116
Перелік джерел посилань.....	118

Додаток А Тарифна карта України	125
Додаток Б Тарифна карта Канади	127

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Castro-Rea J. Our North America: social and political issues beyond NAFTA. Great Britain, Ashgate Publishing Limited, 2012. 327 p.
2. Вільямсон О.Е. Економічні інституції капіталізму: фірми, маркетинг, укладання контрактів. Київ, АртЕк, 2001. 472 с.
3. Balassa B. The theory of Economic Integration. Illinois, 1961. 304 p.
4. Bradley M., Desai A., Kim E. The Rationale Behind Interfirm Tender Offers: Information or Synergy? *Journal of Financial Economies*. 1983. Vol.11. № 2. P. 183–206.
5. Esser K., Hillebrand W., Messner D., Meyer-Stamer J. Systemic Competitiveness: New Governance Patterns for Industrial Development. London, 2013. 182 p.
6. Лук'яненко Д.Г. Глобальна економічна інтеграція. Київ, ТОВ «Національний підручник», 2008. 220 с.
7. Столярчук Я. Реалізація глобальних цілей США: континентально-інтеграційний контекст. *Міжнародна економічна політика*. 2013. – №1 (18). С.21-40.
8. Гладков И.С. Меркосур : успехи и трудности процесса экономической интеграции. *Международная экономика*. 2012 . №7. С. 14—40.
9. Чужиков В. І. Глобальна регіоналістика: історія та сучасна методологія. Київ : КНЕУ, 2008. 272 с.
10. Старостіна А. О. Методологія і практика маркетингових досліджень в Україні. Київ, 1999. 31 с.
11. Тимошник М. Українська преса і книговидавництво в Канаді як джерело дослідження українсько-канадських відносин. *Україна дипломатична : наук. щорічник*, 2007. Вип. 8. С. 384–406.
12. Ярошко О. З. Україна – Північна Америка: започаткування співпраці в постбіполярному світі. *Дипломатичні відносини України з країнами світу*. 2012.

Вип. 7. С. 178–179.

13. Федик Ю. Вплив українців Канади на розвиток канадсько-українських відносин. *Вісник Львівського університету. Міжнародні відносини*. 2009. Вип. 26. С. 55–61.

14. Bhagwati J. In Defense of Globalization. New York, 2004. 265 p.

15. Ash G.T. Free world: America, Europe, and the Surprising Future of the West. URL : <http://www.foreignaffairs.com> (дата звернення 02.11.2018).

16. McGuire, D., Scherrer, C. Developing a labour voice in trade policy at the national level. URL: www.global-labour-university.org (дата звернення 02.11.2018).

17. Viner J. The Customs Union Issue. New York : 2005. 221 p.

18. P. Krugman. The Economic Failure Of The Euro. URL: <http://www.npr.org>. (дата звернення 02.11.2018).

19. Bhalla A. Regional Blocs, Building Blocks or Stumbling Blocks. New York, 1997. 242 p.

20. Frankel J.A., Stein E., Shang-Jin Wei. Regional Trading Blocks in the World Economic System. Washington, 1997. 364 p.

21. Friedman T. The World is Flat : The Globalized World in the Twenty-First Century. New York, 2006. 593 p.

22. Hufbauer G., Schott J. North American Economic Integration: 25 Years Backward and Forward. Washington, 1998. 279 p.

23. Schott J. Western Hemisphere Economie Intégration. Washington, 1994. 279 p.

24. Зеркалов Д.В. Международные экономические зоны: учебник. Киев, Науковий світ, 2009. 499 с.

25. Школа І. Міжнародні економічні відносини : підручник. Київ, Київський національний торговельно-економічний університет, 2003. 589 с.

26. Філіпенко А.С. МЕН: історія: підручник. Київ, Либідь, 2006. 392 с.

27. Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник. Київ: Знання, 2011. 470 с.

28. Заблоцька Р. О. Зона вільної торгівлі. Київ, Знання України, 2004. 760 с.

29. Довгаль О. А. Протекціонізм і лібералізм у процесі глобалізації світової економіки. Харків, НУА, 2004. 320 с.
30. Шевченко В.А. Структура торговельних і фінансових зв'язків у зонах вільної торгівлі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Економіка»*. 2014. Вип. 9 (162). С. 24-29.
31. Шевченко В.А. Розвиток зон вільної торгівлі та міжнародні фінансові зв'язки. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2012. Вип. 104 (2). С. 212-223.
32. Ricardo D. On the Principles of Political Economy and Taxation. England, 1817. 313 p.
33. Крамар І. Ю. Деякі аспекти міжнародної інтеграції України. *Тенденції розвитку маркетингу в умовах економічних трансформацій : монографія / І.Ю. Крамар*. Тернопіль, 2017. С. 117–132.
34. Попов А. А. Трансфертное финансирование в концепциях эффективности экономической интеграции: монография / А.А. Попов. Воронеж, 2003. С. 174-180.
35. Босовська М.В. Еволюція інтеграційних процесів у туризмі: монографія / М.В. Босовська. Київ, 2015. С.832.
36. Белозубенко В. С. Онтология интеграционных процессов на уровне регионов мира. *Научные труды ДонНТУ. Серия «Экономическая теория»*. 2005. Вип. 91. С. 79–86.
37. Молчанова Е.Ю. глобалізована інтеграція регіонально-економічного розвитку. *Економічні науки*. 2008. Вип. 7. С.116-123.
38. Дунаєв І. В. Вплив інтеграційних процесів на модернізацію регіональної економічної політики. *Державне регулювання процесів економічного і соціального розвитку*. 2016. Вип. 1(52). С. 1-10.
39. Зимогляд В. Я. Регіон у системі міжнародних відносин. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2014. Вип. 4 (23). С.160-172.
40. European Free Trade Association. URL: <http://www.efta.int> (дата звернення

15.09.2018).

41. Международные экономические отношения. URL : <http://www.bibliotekar.ru> (дата звернення 18.06.2018).

42. Cuaresma J.C. Price Level Convergence in the EU: Did the Introduction of the Euro Matter? *Monetary Policy and the Economy*. 2007. Vol.1., № 9. P. 100-113.

43. Колмакова А. Австралийско-Новозеландская зона свободной торговли (AANZETA). *Актуальные проблемы развития*. 2012. №18. С.226-230.

44. Федякина Л.Н. Международные экономические отношения: учебник. Москва, 2015. 461 с.

45. About FTZ. URL : http://www.ftz-shanghai.com/About_FTZ (дата звернення 03.09.2018).

46. Водоп'янова Є. О. Модель поглиблення співпраці України та Канади крізь призму соціально-економічних відносин. *Сучасні тенденції розвитку бізнесу: національний та глобальний аспекти*. 2018. 27 квітня. с.35-37.

47. Вільна торгівля між Україною та Канадою стартувала. URL: <https://cutisproject.org/news/free-trade-starts> (дата звернення 15.06.2018).

48. Нові моделі торговельної політики на прикладі України, ЄС та Канади. URL: <https://voxukraine.org/> (дата звернення 11.05.2018).

49. Феделеш Е.М. Угода про повну та всеохоплюючу зону вільної торгівлі між Україною та ЄС та угода про зону вільної торгівлі між Україною та Канадою: порівняльне дослідження положень щодо тарифного регулювання. *Цивільне право та процес, сімейне право, господарське право*. 2017. № 5. С. 335-340.

50. Чому ЗВТ з Канадою є частиною нашої євроінтеграції. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/03/23/7063408> (дата звернення 12.11.2018).

51. Кулицький С.П. Питання трансформації української зовнішньої торгівлі на сучасному етапі. *Україна: події, факти, коментарі*. 2015. № 23. С. 49–59.

52. Офіційні дані Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 02.11.2018).

53. Офіційний сайт канадсько-українського проекту підтримки торгівлі та

інвестицій. URL : <https://cutisproject.org> (дата звернення 15.09.2018).

54. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Експортна стратегія України: Дорожня карта стратегічного розвитку торгівлі 2017 – 2021. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> (дата звернення 13.08.2018).

55. Експорт українських товарів до Канади за 5 місяців зріс на 73,4%. URL: <https://www.rbc.ua> (дата звернення 13.09.2018).

56. Аграрії України поки що програють від ЗСТ з Канадою. URL: <http://agroportal.ua> (дата звернення 05.11.2018).

57. Україна і Канада у жовтні почнуть переговори про розширення Угоди про вільну торгівлю. URL: <https://ua.censor.net.ua/news> (дата звернення 06.07.2018).

58. Індекс інклюзивності економічного розвитку: Україна посіла 49-е місце серед країн, що розвиваються. URL: <https://www.radiosvoboda.org> (дата звернення 03.09.2018).

59. Конон Н.Є., Українсько-канадські відносини: сучасний стан та перспективи розвитку. *Політологія*. 2016. № 2(130).С.27-32.

60. 4 стереотипи про торгівлю з Канадою. Що заважає українському експорту. URL: <https://www.eurointegration.com.ua> (дата звернення 11.06.2018).

61. Свидрук І. І. Конкурентні стратегії глобалізованої економіки. *Трансформаційні процеси у внутрішній торгівлі – наукові засади, механізми, стратегічні пріоритети*. 2017. 02-03 листопада. С.83-84.

62. The Inclusive Development Index 2017 Summary and Data Highlights. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2017.pdf (дата звернення 13.09.2018).

63. The Inclusive Development Index 2018 Summary and Data Highlights. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2018.pdf (дата звернення 13.09.2018).

64. IT sectors of Canada and Ukraine poised to benefit from free-trade deal. URL: <https://www.theglobeandmail.com> (дата звернення 03.09.2018).

65. В рамках цільової програми Канада надасть \$ 30 млн на підтримку підприємництва в Україні. URL: <http://me.gov.ua> (дата звернення 15.07.2018).

66. Водоп'янова Є.О. Перспективи розвитку торговельно-економічних відносин між Україною та Канадою на сучасному етапі. Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку. *Публічне адміністрування*. 2018. Вип.4(06). с.76-83.
67. Уряд Канади підтримує спільний проект НАУ та Canadore-college. URL: <https://nau.edu.ua> (дата звернення 02.08.2018).
68. Водоп'янова Є. О. Інклюзивний розвиток економіки Канади. Досвід для України. *Глобальний вимір інклюзивного розвитку економіки*. 2018.4–5 жовтня. С. 114-117.
69. Партнерство для розвитку міст. URL: <http://pleddg.org.ua/ua/> (дата звернення 03.11.2018).
70. Canada-Ukraine Foundation. Канадсько-українська фундація. URL: <https://www.cufoundation.ca/> (дата звернення 08.08.2018).
71. Український проект бізнес-розвитку плодоовочівництва. URL: <https://uhbdp.org.ua/> (дата звернення 14.10.2018).
72. Зіміна А. І. Пріоритети розвитку логістичної активності національної економіки в сучасному бізнес-середовищі. *Бізнес Інформ*. 2016. № 2. С. 88-90.
73. Гужва І. Ю. Участь України в зонах вільної торгівлі та можливості адаптації її національної економіки до умов, сформованих унаслідок створення мегарегіональних торговельних блоків. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2016. Вип. 15. С. 12-16.
74. Онищенко С. В. Фінансова глобалізація як чинник впливу на бюджетну безпеку держави. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2017. Вип. 12(2). С. 50-55.
75. Коровайченко Н. Антикризова зовнішньоторговельна політика України. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2016. № 5. С. 16-26.
76. Безрукова Н. В. Економічна глобалізація: аналіз основних протиріч та наслідків. *Економіка і регіон*. 2016. № 3. С. 62-67.

77. . Осацька Ю. Є. Міжнародна торгівля: сучасний стан та перспективи розвитку. *Молодий вчений*. 2016. № 12. С. 814-817.
78. Філіпенко А. С. Міжнародна економічна інтеграція: сучасний теоретичний дискурс. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 2016. Вип. 23(3). С. 54-61.
79. Дунська А. Експортно-імпортна діяльність України. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2016. № 3. С. 36-46.
80. Бізнес з Канадою: співпраця та секрет успішного експорту. URL: <https://fakty.com.ua> (дата звернення 14.05.2018).
81. П'ятницька Г. Інтерналізація торговельних мереж. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2017. Вип. 4. С. 28-46.
82. Віткін Л. М. Українсько-Канадське співробітництво у сфері стандартизації, оцінки відповідності та метрології. *Стандартизація. Сертифікація. Якість*. 2018. № 1. С. 4-16.
83. Рада з міжнародної торгівлі обговорила результати роботи зони вільної торгівлі між Україною та Канадою. URL: <https://cutisproject.org/news> (дата звернення 04.08.2018).
84. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги. ДБН 1.1-7:2016 / Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Київ, 2017. 41 с.
85. Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою ДСТУ Б В.1.1-36:2016 / Мінрегіонбуд України, Київ, 2016. 61 с.
86. Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів : Наказ МВС України від 26 квітня 2018 року № 801/32253. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0801-18> (дата звернення 27.06.2018).
87. Про охорону праці : Закон України від 14 листопада 1992 р. із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 20 січня 2018 року N 2694-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12> (дата звернення 27.06.2018).